

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2026
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2026
Avaldamismärge:	RT I, 30.12.2025, 19

Hädaolukorra seadus¹

Vastu võetud 08.02.2017

[RT I, 03.03.2017, 1](#)

jõustumine 01.07.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 8	01.01.2018
07.03.2018	RT I, 03.04.2018, 1	01.07.2018
02.05.2018	RT I, 22.05.2018, 1	23.05.2018, osaliselt 01.01.2020
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
13.05.2020	RT I, 17.05.2020, 1	18.05.2020
02.06.2021	RT I, 18.06.2021, 1	28.06.2021, osaliselt 01.07.2021 ja 01.01.2022
27.10.2021	RT I, 17.11.2021, 1	01.12.2021
19.07.2022	RT I, 09.08.2022, 1	19.08.2022, osaliselt 01.05.2023
19.07.2022	RT I, 09.08.2022, 2	01.09.2022
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 1	01.07.2023
20.06.2023	RT I, 06.07.2023, 6	01.01.2024
25.09.2024	RT I, 08.10.2024, 1	18.10.2024
11.12.2024	RT I, 30.12.2024, 1	01.01.2025
07.05.2025	RT I, 22.05.2025, 1	01.06.2025
24.09.2025	RT I, 02.10.2025, 2	12.10.2025, osaliselt 01.07.2026
10.12.2025	RT I, 30.12.2025, 4	01.01.2026

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab kriisireguleerimise, sealhulgas hädaolukorraks valmistumise ja hädaolukorra lahendamise ning elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise õiguslikud alused. Käesolev seadus reguleerib ka eriolukorra väljakuulutamist, lahendamist ja lõpetamist, Kaitseväe ja Kaitseliidu kaasamist eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamisse ning riiklikku järelevalvet ja vastutust.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse riigi julgeolekut ja põhiseaduslikku korda ähvardavaks ohuks valmistumisel, kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal niivõrd, kui võrd muudes seadustes ei sätestata teisiti.

[[RT I, 18.06.2021, 1](#)- jõust. 28.06.2021]

(3) [[Kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1](#)- jõust. 28.06.2021]

(4) Teistes õigusaktides sätestatud riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste (edaspidi *asutus*) ning isikute pädevus ja volitused kehtivad ka hädaolukorraks valmistumisel ja hädaolukorra lahendamisel, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(5) Käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Terminid

(1) Hädaolukord on sündmus või sündmuste ahel või elutähtsa teenuse katkestus, mis ohustab paljude inimeste elu või tervist, põhjustab suure varalise kahju, suure keskkonnakahju või tõsiseid ja ulatuslikke häireid elutähtsa teenuse toimepidevuses ning mille lahendamiseks on vajalik mitme asutuse või nende kaasatud isikute kiire kooskõlastatud tegevus, rakendada tavapärasest erinevat juhtimiskorraldust ning kaasata tavapärasest oluliselt rohkem isikuid ja vahendeid.

(2) Hädaolukorra oht on olukord, kus ilmnenud asjaoludele antava objektiivse hinnangu põhjal võib pidada tõenäoliseks, et sündmus või sündmuste ahel või elutähtsa teenuse häire võib lähitulevikus laieneda hädaolukorraks.

(3) Kriisireguleerimine käesoleva seaduse tähenduses on meetmete süsteem, mis hõlmab hädaolukorra ennetamist, hädaolukorraks valmistumist ja hädaolukorra lahendamist.

(4) Elutähtis teenus on teenus, millel on ülekaalukas mõju ühiskonna toimimisele ja mille katkemine ohustab vahetult inimeste elu või tervist või teise elutähtsa teenuse või üldhuviteenuse toimimist või tekitab suure keskkonnakahju ja mille katkemisel on oluline mõju riigi majandusele ja riigikaitsele. Elutähtsat teenust käsitatakse tervikuna koos selle toimimiseks vältimatult vajaliku ehitise, seadme, personali, varu ja muu sellisega.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevus on elutähtsa teenuse osutaja järjepideva toimimise suutlikkus ja järjepideva toimimise taastamise võime pärast elutähtsa teenuse katkestust.

§ 3. Kriisireguleerimise põhimõtted

(1) Iga asutus ja isik vastutab oma valdkonna kriisireguleerimisülesannete täitmise eest.

(2) Iga asutus ja isik täidab oma põhitegevusega seotud ülesandeid ka hädaolukorra ja eriolukorra ajal, kui käesolevas seaduses või teistes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

(3) Kriisireguleerimisülesandeid täidetakse lähimuse põhimõtte kohaselt võimalikult madalal vajalikul tasandil.

(4) Hädaolukordade ennetamisel, nendeks valmistumisel ja nende lahendamisel teevad asutused ja isikud koostööd ning pakuvad üksteisele abi.

2. peatükk

Kriisireguleerimise korraldus

§ 4. Kriisireguleerimise koordineerimine

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

Riigi kriisireguleerimispoliitika väljatöötamist ja selle elluviimist juhib Vabariigi Valitsus.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

§ 5. Kriisireguleerimise korraldus regionaalsel tasandil

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(1) Päästeameti ülesanded kriisireguleerimise korraldamisel regionaalsel tasandil on järgmised:

- 1) nõustab kohaliku omavalitsuse üksuseid kriisireguleerimise korraldamisel;
- 2) korraldab täidesaatva riigivõimu asutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste vahelist koostööd hädaolukordade ennetamisel ja nendeks valmistumisel;
- 3) toetab hädaolukorra lahendamist juhtivat asutust teabevahetuse, olukorrateadlikkuse ja koostöö korraldamisel hädaolukorra ohu korral ja hädaolukorra lahendamisel.

(2) Täidesaatva riigivõimu asutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste vahelise koostöö korraldamiseks hädaolukordade ennetamisel, hädaolukordadeks valmistumisel ja hädaolukordade lahendamisel moodustatakse neli alaliselt tegutsevat regionaalset kriisikomisjoni.

(3) Regionaalse kriisikomisjoni moodustab, selle koosseisu kinnitab ja töökorra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

§ 6. Omavalitsusüksuse kriisikomisjon

(1) Valla- või linnavalitsus moodustab kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil alaliselt tegutseva omavalitsusüksuse kriisikomisjoni.

(2) Valla- või linnavalitsus võib moodustada ühise kriisikomisjoni ühe või mitme kohaliku omavalitsuse üksusega.

(3) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon:

- 1) koordineerib kriisireguleerimist kohaliku omavalitsuse üksuses;
- 2) esitab regionaalsele kriisikomisjonile kord aastas kokkuvõtte omavalitsusüksuse kriisikomisjoni tegevusest ning järgmise aasta tööplaani;
- 3) täidab muid seadusest ja tema põhimäärusest tulenevaid ülesandeid.

(4) Omavalitsusüksuse kriisikomisjoni esimeheks on vallavanem või linnapea, kes kinnitab kriisikomisjoni koosseisu.

(5) Omavalitsusüksuse kriisikomisjoni ülesanded ja töökord sätestatakse põhimääruses, mille kehtestab valla- või linnavalitsus.

(6) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud põhimääruse eelnõu Päästeametiga.

§ 7. Siseministeriumi ülesanded kriisireguleerimise koordineerimisel

[Kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

§ 8. Ministeriumi ülesanded kriisireguleerimise korraldamisel

Ministerium korraldab kriisireguleerimist oma valitsemisalas.

3. peatükk

Hädaolukorra ennetamine, selleks valmistumine ja selle lahendamine

§ 9. Hädaolukorra riski hindamine

[Kehtetu -RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 9¹. Üleriigiline riskianalüüs

(1) Hädaolukorra või muu sarnase olukorra riski hindamiseks koostatakse üleriigiline riskianalüüs.

(2) Üleriigiline riskianalüüs on dokument, milles analüüsitakse hädaolukorda või muud sarnast olukorda põhjustada võivaid ohte.

(3) Üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks analüüsivad käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud loetelus sätestatud asutused, sealhulgas Eesti Pank koostöös Finantsinspeksiooniga, oma pädevuse piires ohte ja hindavad riske ning esitavad lõike 7 alusel sätestatud andmed. Kohaliku omavalitsuse üksused hindavad riske ning esitavad üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks käesoleva seaduse § 9²lõike 3 alusel sätestatud andmed.

(4) Üleriigiline riskianalüüs koostatakse iga nelja aasta tagant ja selle ajakohasust hinnatakse vähemalt kord aastas.

(5) Üleriigilise riskianalüüsi koostamist juhib Riigikantselei.

(6) Üleriigiline riskianalüüs on aluseks hädaolukorra lahendamise plaanile ning teistele hädaolukorraks valmistumiseks ja selle lahendamiseks koostatavatele dokumentidele.

(7) Üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks vajalike andmete loetelu, analüüsi koostamise nõuded ja korra ning andmeid esitavate asutuste loetelu kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 9². Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüs

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi, võttes arvesse käesoleva seaduse §-s 9¹ nimetatud üleriigilist riskianalüüsi.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskianalüüsi Päästeametiga ja esitab selle arvamuse avaldamiseks teistele asjassepuutuvatele osalistele.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi koostamise nõuded ning selle kooskõlastamise ja kinnitamise tingimused ja korra ning ülevaatamise sageduse kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#). [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 9³. Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia

(1) Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse suurendamiseks koostatakse elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia.

(2) Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia on dokument, milles kirjeldatakse pikaajalisi eesmärke ja võetavaid meetmeid elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks.

(3) Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostamist juhib Riigikantselei.

(4) Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostamiseks vajalike andmete loetelu, strateegia koostamise nõuded ja korra ning strateegiat koostavate asutuste loetelu kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#). [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 10. Riskikommunikatsioon

(1) Avalikkuse teadlikkuse ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamiseks korraldatakse riskikommunikatsiooni.

(2) Riskikommunikatsioon on avalikkuse teavitamine hädaolukorda põhjustada võivatest ohtudest ja hädaolukorra tagajärgedest ning käitumisjuhiste andmine elanikkonnale, et suurendada teadlikkust hädaolukordadest ja nendeks valmisolekut.

(3) [Vabariigi Valitsus](#) kehtestab määrusega nende hädaolukordade loetelu, mille puhul riskikommunikatsiooni korraldatakse, ning määrab korraldamise eest vastutavad asutused.

(4) Elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajalisest katkestusest põhjustatud hädaolukorra puhul korraldab riskikommunikatsiooni elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus.

§ 11. Riigi tegevusvaru

[Kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

§ 12. Hädaolukorrast teavitamine

(1) Füüsiline isik on kohustatud viivitamata teatama hädaabinumbri 112 talle teatavaks saanud hädaolukorrast või hädaolukorra ohust, kui ei ole alust arvata, et hädaolukorra lahendamiseks pädevat asutust on juba teavitatud.

(2) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud asutus teavitab hädaolukorrast, selle ohust ja lahendamise eest avalikkust ning korraldab asutustevahelist teabevahetust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustuste täitmise nõuded ja kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 14 lõike 5 alusel.

§ 13. Massiteabevahendi valdaja ja elektroonilise side ettevõtja kohustused hädaolukorrast teavitamisel

Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud asutus võivad olemasolevatest tehnoloogilistest lahendustest lähtudes kohustada massiteabevahendi valdajat ja elektroonilise side ettevõtjat avaldama või edastama muutmata kujul ja tasuta teate hädaolukorra ohu, hädaolukorra ja selle lahendamise kohta, sealhulgas teate eriolukorra väljakuulutamise, muutmise või lõpetamise kohta, ning käitumisjuhiseid. Teade avaldatakse viivitamata või teate esitaja määratud ajal.

§ 13¹. Viivitamatu ohuteate edastamine

(1) Paljude inimeste elu või tervist või riigi julgeolekut ohustava vahetult eelseisva või juba toimuva sündmuse või selle lõppemise korral edastatakse avalikkusele viivitamatu ohuteade, millega antakse juhis ohutuks tegutsemiseks, sealhulgas varjumiseks või ulatuslikuks evakatsiooniks. Viivitamatu ohuteate edastamiseks kasutatakse riikliku ohuteavituse süsteemi EE-ALARM (edaspidi *EE-ALARM*).

(2) EE-ALARM käesoleva seaduse tähenduses on protokollide, protsesside ja tehnoloogiate kogum elanikkonnale viivitamatu ohuteate edastamiseks.

(3) Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumist koordineerib Päästeamet. Koordineerimine hõlmab muu hulgas ohuteavituse kanalite kasutamise üldpõhimõtete väljatöötamist, ajakohastamist ja avalikkuse teadlikkuse suurendamist. Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumise koordineerimisel teeb Päästeamet koostööd Häirekeskuse ning muu asjaomase asutuse ja isikuga.

(4) EE-ALARM-iga on kohustatud liituma:

- 1) massiteabevahendi valdaja, elektroonilise side ettevõtja ja riikliku mobiilirakenduse valdaja, kelle teenust tarbib vähemalt 10 000 lõppkasutajat;
- 2) avalikus ruumis paikneva elektroonilise teabeekraani valdaja, kelle ekraani ööpäevane eeldatav kontaktide arv ületab 10 000 inimest (edaspidi koos *edastaja*).

(5) EE-ALARM-i kaudu viivitamatu ohuteate edastamise võib otsustada valitsusasutus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ka peaminister.

(6) Häirekeskus vahendab edastajale viivitamatu ohuteate üldjuhul EE-ALARM-i kaudu. EE-ALARM-i rikke korral vahendab Häirekeskus selle edastajale viivitamata muul viisil ning edastaja edastab selle avalikkusele viivitamata muul kokkulepitul viisil.

(7) EE-ALARM-i võib lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 9 sätestatule kasutada järgmistel juhtudel:

- 1) Vabariigi Valitsuse või tema määratud valitsusasutuse otsusel käesoleva seaduse § 18 lõikes 3 nimetatud õppusel;
- 2) Kaitseväge otsusel kaitseväeteenistuse seaduse § 69 lõigetes 3 ja 3¹ nimetatud sõjaväelisel väljaõppel;
- 3) Päästeameti otsusel EE-ALARM-i testimiseks.

(8) Sireeniseade käesoleva seaduse tähenduses on EE-ALARM-i tehnoloogiline osa, mis on omavahel ühendatud seadmete kogum, mille eesmärk on esitada heliga viivitamatut ohuteadet.

(9) Sireeniseadme kaudu viivitamatu ohuteate edastamise võib otsustada Päästeamet, Kaitseväge, Kaitsepolitsei, Poliitsei- ja Piirivalveamet, Keskkonnaamet, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ning kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ka peaminister.

(10) Päästeamet korraldab sireeniseadme kasutuselevõttu.

(11) Sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) viivitamatu ohuteate edastamise ning selleks valmistumise tingimused ja korra;
- 2) EE-ALARM-iga liitumise ning sellega seotud kulude hüvitamise tingimused ja korra;
- 3) sireeniseadme kasutuselevõtu, haldamise ning testimise tingimused ja korra.

[RT I, 02.10.2025, 2- jõust. 12.10.2025]

§ 14. Hädaolukorra lahendamise juhtimine ja koostöö

(1) Hädaolukorra lahendamist juhivad järgmine asutus (edaspidi *hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus*):

- 1) Vabariigi Valitsuse määratud täidesaatva riigivõimu asutus või
- 2) elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, kui hädaolukorra on põhjustanud elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

(2) Käesoleva seaduse § 15 lõikes 3 nimetatud hädaolukorra lahendamist juhtiva täidesaatva riigivõimu asutuse määrab *Vabariigi Valitsus* määrusega.

(3) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus otsustab, kas on tegemist hädaolukorraga. Kui hädaolukorra on põhjustanud elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus, määratakse, kas on tegemist hädaolukorraga, käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatava määruse kohaselt.

(4) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus juhivad hädaolukorra lahendamist õigusaktides ning hädaolukorra lahendamise plaanis sätestatu kohaselt.

(4¹) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus võib hädaolukorra lahendamiseks anda täidesaatva riigivõimu asutusele, kohaliku omavalitsuse üksusele või muule avaliku võimu kandjale korralduse, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi:

- 1) haldusakti andmiseks või toimingute sooritamiseks;
- 2) toimingute sooritamise lõpetamiseks või toimingute sooritamise keelamiseks;
- 3) toimingute sooritamise osaliseks või täielikuks peatamiseks.

[RT I, 17.05.2020, 1- jõust. 18.05.2020]

(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud korraldus tuleb täita viivitamata, kui hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus ei ole määranud teistsugust tähtaega.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

(4³) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud korraldusele ei kohaldata haldusmenetluse seadust.
[RT I, 17.05.2020, 1- jõust. 18.05.2020]

(5) Hädaolukorra lahendamise juhtimise, lahendamisel osalevate asutuste ja isikute koostöö, avalikkuse teavitamise ja asustevahelise teabevahetuse ning ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumise ja selle läbiviimise nõuded ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

(6) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon abistab vajaduse korral hädaolukorda lahendavaid asutusi teabevahetuse korraldamisel ja hädaolukorra lahendamisel.

§ 15. Hädaolukorra lahendamise plaan

(1) Hädaolukorra lahendamiseks koostatakse hädaolukorra lahendamise plaan.

(2) Hädaolukorra lahendamise plaan on koostöökokkulepe, milles hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus ja hädaolukorra lahendamisse kaasatud asutus või isik lepivad kokku hädaolukorra lahendamise korralduse.

(3) Loetelu hädaolukorda põhjustada võivatest sündmustest, mille kohta koostatakse nende lahendamise plaan, plaani koostamise nõuded ja korra kehtestab ning selle koostamist juhtiva asutuse määrab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatule koostab hädaolukorra lahendamise plaani elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajalisest katkestusest põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks.

(5) Hädaolukorra lahendamise plaan kooskõlastatakse asjassepuutuva ministeeriumi ja Riigikantseleiga. Käesoleva seaduse § 36 lõikes 4 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlastab hädaolukorra lahendamise plaani Päästeametiga.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(6) Ministerium, Riigikantselei või Päästeamet jätab hädaolukorra lahendamise plaani kooskõlastamata, kui plaan ei vasta nõuetele, ei ole kooskõlas tegelike asjaoludega või ei võimalda hädaolukorda piisavalt kiiresti ja tulemuslikult lahendada.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(7) Hädaolukorra lahendamise plaani koostamist juhtival ja selle koostamisse kaasatud asutusel on õigus saada muult asutuselt ja isikult plaani koostamiseks vajalikku teavet.

(8) [Kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

§ 16. Ulatusliku evakuatsiooni korraldamine

(1) Ulatusliku evakuatsiooni otsustab asutus või isik oma pädevuse piires korrakaitseaduse §-s 26 või 44 sätestatud alustel ja korras või käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 sätestatud juhul.

(2) Ulatuslik evakuatsioon käesoleva seaduse tähenduses on hädaolukorra või selle ohu korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel toimuv elanikkonna ajutine ümberpaigutamine ohustatud alalt ohutusse asukohta.

(3) Ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumist ja selle läbiviimist korraldab Päästeamet. Ulatusliku evakuatsiooni läbiviimisel osaleb Politsei- ja Piirivalveamet.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus aitab kaasa isikute evakueerimisele ning evakueeritute majutamisele ja toitlustamisele.

(5) Ulatusliku evakuatsiooni läbiviimisel võib Päästeamet kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 44 ja 49–51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras. Politsei- ja Piirivalveamet võib ulatusliku evakuatsiooni läbiviimisel kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 35 ja 44–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

(6) Ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumise ning selle läbiviimise nõuded ja kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 14 lõike 5 alusel.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

§ 16¹. Varjumine

(1) Varjumine käesoleva seaduse tähenduses on vahetu kõrgendatud ohu korral ohustatud alal viibiva isiku ajutine ümberpaiknemine sobivasse ruumi või ehitisse või seal püsimine tema elu või tervise kaitseks.

(2) Varjumist korraldab Päästeamet. Varjumise korraldamine hõlmab varjumiseks valmistumist, sealhulgas avalikkuse teadlikkuse suurendamist ja teavitamist. Varjumise korraldamisel teeb Päästeamet koostööd kohaliku omavalitsuse üksuse ning asjaomase asutuse ja isikuga, kes aitavad oma pädevuse piires varjumist korraldada.

(3) Päästeamet ning Politsei- ja Piirivalveamet võivad varjumise tagamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32 ja 44–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid ning vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras. Korrakaitseaduse §-s 44 sätestatud viibimiskeeldu võib kohaldada üle 12 tunni Päästeameti päästekeskuse juhi või Politsei- ja Piirivalveameti prefekti loal.

(4) Päästeamet võib korrakaitseaduse §-s 48 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel läbi vaadata üksnes isiku riided ja riietes oleva või kehal kantava asja. Isiku keha ja kehaõõnsuste läbivaatus on keelatud.

(5) Kui Eesti Vabariigi vastu suunatud ründe või selle toimumise vahetu ohu korral ei saa Päästeamet ega Politsei- ja Piirivalveamet varjumist tagada, võib Kaitsevägi kohaldada edasilükkamatu pädevuse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud meetmeid, kui see on vajalik riigi sõjaliseks kaitsmiseks või selleks valmistumiseks.

[RT I, 02.10.2025, 2- jõust. 12.10.2025]

§ 17. Hädaolukorra ohu tõrjumine

Käesoleva seaduse §-des 14 ja 16 ning § 14 lõike 5 alusel kehtestatud määruses sätestatud kohaldatakse ka hädaolukorra ohu korral.

§ 17¹. Elanikkonnakaitse koolitus

(1) Elanikkonnakaitse koolituse eesmärk on suurendada inimese valmisolekut kriisis iseseisvalt toime tulla.

(2) Avaliku sektori asutus korraldab kord kahe aasta jooksul ametnikele ja töötajatele elanikkonnakaitse koolituse.

(3) Nõuded elanikkonnakaitse koolitusele ja koolitajale kehtestab [sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minisitermäärusega](#).

[RT I, 02.10.2025, 2- jõust. 12.10.2025]

§ 18. Kriisireguleerimisõppus

(1) Kriisireguleerimisõppus (edaspidi *õppus*) korraldatakse hädaolukorra lahendamise võime kontrollimiseks või harjutamiseks ning sellel osalevad üldjuhul kõik pädevad asutused.

(2) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus korraldab õppuse vähemalt üks kord kahe aasta jooksul.

(3) Vabariigi Valitsus korraldab vähemalt üks kord nelja aasta jooksul kahe või enama hädaolukorra või eriolukorra väljakuulutamise põhjendanud hädaolukorra lahendamise õppuse.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(4) Õppuse läbiviimisele ning õppuse korraldamisele esitatavad nõuded kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(5) Õppuse korraldamisega seotud kulud kaetakse õppuse korraldaja eelarvest. Õppusesse kaasatud asutuste õppusel osalemise kulud kaetakse nende asutuste eelarvetest, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

3¹. peatükk

Riigi tegevusvaru moodustamine, haldamine ja kasutamine

§ 18¹. Riigi tegevusvaru

(1) Riigi tegevusvaru (edaspidi *varu*) moodustab, seda haldab ja selle kasutusele võtmise korraldab riigi äriühing, kelle põhikirjalise tegevuse eesmärk on varu moodustamine ja haldamine (edaspidi *varu haldaja*).

(2) Varu on hädaolukorra lahendamiseks või selle ohu tõrjumiseks ning riigi varustuskindluse, riigi julgeoleku ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks vajalikud tooted, mis on varu haldaja omandis või mille omandamine või kasutamine on varu haldaja eelnevalt sõlmitud lepingutega tagatud.

(3) Varu moodustamise aluseks on:

- 1) varu haldaja otsus;
- 2) seadus või
- 3) Vabariigi Valitsuse otsus.

(4) Varu moodustamise, haldamise ja kasutusele võtmise kulud kaetakse riigieelarve vahenditest või varu müügist saadud vahendite arvelt, kui seadusega ei ole ette nähtud teisiti.

[RT I, 09.08.2022, 1- jõust. 01.05.2023]

(5) Varusse kuuluva vedelkütusevaru moodustamist, haldamist ja kasutusele võtmist reguleerib vedelkütusevaru seadus.

(6) Varusse kuuluva tervishoiuvaldkonna varu moodustamist, haldamist ja kasutusele võtmist reguleerib tervishoiuteenuste korraldamise seadus.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

§ 18². Varu hoidmine

(1) Varu hoitakse viisil, mis tagab hädaolukorra või selle ohu lahendamiseks ning riigi varustuskindluse, riigi julgeoleku ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks varu kättesaadavuse selle hoiukohast.

(2) Varu hoitakse Eestis, kui Vabariigi Valitsus ei otsusta teisiti.

(3) Varu haldaja hoiab enda omandis olevat varu ise või annab varu või selle osa hoiule juriidilisele isikule hoiulepingu alusel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud hoiulepingus peavad olema sätestatud vähemalt:

- 1) varu asukoha aadress;
- 2) varu identifitseerimist võimaldav tunnus;
- 3) varu hoidmise tingimused;
- 4) varu uuendamise tingimused;
- 5) varu hoiukohast väljastamise tehnilised tingimused;
- 6) varu hoidmise kontrollimise kord;
- 7) lepingu tähtaeg.

(5) Varu moodustamise ja haldamise kohustuse täitmiseks võib varu haldaja sõlmida tähtajalise lepingu, mille alusel juriidiline isik võtab endale varu või selle osa moodustamise ja haldamise kohustuse ning varu haldajal on õigus kokkulepitud tingimustel omandada lepinguga hõlmatud varu (edaspidi *delegeeritud varu*).

(6) Delegeeritud varu lepingus sätestatakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatule:

- 1) varu haldaja õigus lepinguga hõlmatud varu omandamiseks igal ajal kogu lepingu kehtivusaja jooksul;
- 2) tingimus, et varu omandamise korral on tagatud varu kättesaadavus varu haldajale lepingus sätestatud aja jooksul;
- 3) varu omandamisel makstava hinna kujundamise meetoodika.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

§ 18³. Varu kasutusele võtmine

(1) Varu kasutusele võtmise otsustab Vabariigi Valitsus.

(2) Avalikku korda, riigi julgeolekut või rahva tervist ohustada võivas olukorras, mis eeldab vahetut tegutsemist ohu vastu, võib varu kasutusele võtmise otsustada varu haldamise eest vastutav minister, teavitades sellest viivitamata Vabariigi Valitsust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsuses esitatakse:

- 1) varu kasutusele võtmise põhjus;
- 2) kasutusele võetava varu nomenklatuur ja kogus;
- 3) varu kasutusele võtmise tingimused;
- 4) kasutusele võetud varu taastamise tingimused.

(4) Varu kasutusele võtmise korra kehtestab [varu haldamise eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 09.08.2022, 1- jõust. 01.05.2023]

§ 18⁴. Varu andmed ja statistiline kokkuvõte

(1) Varu haldaja peab üksikasjalikku ja pidevat arvestust varu kohta.

(2) Varu arvestus peab sisaldama teavet hoiukoha asukoha kohta ning hoiukohtade kaupa teavet varu koosseisu, koguse, aegumise tähtpäeva ja varu omaniku kohta.

(3) Varu haldaja esitab iga aasta 25. veebruariks ja 25. augustiks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile andmed varu koosseisu, koguse, aegumise tähtpäevade, asukohtade ja varu omanike kohta eelneva poolaasta viimase päeva seisuga. Vajaduse korral esitab varu haldaja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi nõudmisel täiendavaid andmeid varu kohta.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

§ 18⁵. Varu uuendamine ja vähendamine

Varu haldaja omandis oleva varu uuendamisel ja vähendamisel müüakse varu turuhinnaga, välja arvatud siis, kui varu vähendamine toimub käesoleva seaduse §-s 18³sätetatud juhul.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

§ 18⁶. Teabe saamise õigus

Varu haldajal on õigus käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks saada teavet:

- 1) riigiasutuselt;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksuselt;
- 3) avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult;
- 4) avalik-õigusliku ameti kandjalt.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]

4. peatükk Eriolukord

1. jagu

Eriolukorra väljakuulutamine ja lõpetamine ning õigusaktide jõustumine ja avaldamine

§ 19. Eriolukorra väljakuulutamise alus ja tingimused

(1) Vabariigi Valitsus võib loodusõnnetusest, katastroofist või nakkushaiguse levikust põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks välja kuulutada eriolukorra, kui hädaolukorda ei ole võimalik lahendada ilma käesolevas peatükis sätestatud juhtimiskorraldust või meetmeid rakendamata.

(2) Katastroof käesoleva seaduse tähenduses on eelkõige inimtegevusest põhjustatud ulatuslik õnnetus või avariid või muu samasuguse mõjuga sündmus, sealhulgas elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

(3) Nakkushaigust käsitatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse tähenduses ning loomataudi veterinaarseaduse tähenduses.

[RT I, 17.11.2021, 1- jõust. 01.12.2021]

§ 20. Eriolukorra väljakuulutamine

Vabariigi Valitsus kuulutab eriolukorra välja kogu riigis või ühe või mitme maakonna või kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil (edaspidi *eriolukorra piirkond*).

§ 21. Vabariigi Valitsuse korraldus eriolukorra väljakuulutamise kohta

(1) Vabariigi Valitsuse korralduses eriolukorra väljakuulutamise kohta sätestatakse:

- 1) eriolukorra väljakuulutamine;
- 2) eriolukorra väljakuulutamise põhjus;
- 3) eriolukorra piirkond;

- 4) eriolukorra juht;
- 5) muud olulised asjaolud.

(2) Vabariigi Valitsus võib otsustada korraldusega muuta käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 sätestatud eriolukorra asjaolusid. Eriolukorra asjaolude muutmist ei loeta uue eriolukorra väljakuulutamiseks.

§ 22. Eriolukorra lõpetamine

Vabariigi Valitsus otsustab eriolukorra lõpetamise pärast seda, kui eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks ei ole enam vaja rakendada käesolevas peatükis sätestatud juhtimiskorraldust või meetmeid.

§ 23. Eriolukorra väljakuulutamise ja lõpetamise, eriolukorra asjaolude muutmise ning eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamise seotud õigusaktide jõustumine ja avaldamine

(1) Vabariigi Valitsuse haldusakt eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamise kohta jõustub selle teatavaks tegemisel vahetule täitjale või selle avaldamisel üleriigilise levikuga massiteabevahendis, kui õigusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega või korda. See õigusakt avaldatakse ka Riigi Teatajas.

(2) Vabariigi Valitsuse korraldus eriolukorra väljakuulutamise ja lõpetamise ning eriolukorra asjaolude muutmise kohta avaldatakse muutmata kujul järgmiselt, kui õigusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega või korda:

- 1) hiljemalt selle avaldamiseks esitamisele järgneval päeval Riigi Teatajas;
- 2) viivitamata üleriigilise levikuga massiteabevahendis.

2. jagu

Eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamise juhtimine ja eriolukorra tööd

§ 24. Eriolukorra juht

(1) Eriolukorra väljakuulutamisel määrab Vabariigi Valitsus ühe ministri, kes juhib ja koordineerib eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamist (edaspidi *eriolukorra juht*).

(2) Eriolukorra juhil on õigus anda korraldusi eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks eriolukorra tööde juhile, asutustele ja muudele avaliku halduse ülesandeid täitvatele isikutele, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi.

(3) Eriolukorra juht allub Vabariigi Valitsusele ning on Vabariigi Valitsuse ees aruandekohustuslik.

(4) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon abistab vajaduse korral eriolukorra juhti eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamisel ja teabevahetuse korraldamisel ning täidab eriolukorra juhi antud ülesandeid.

(5) Eriolukorra juht annab oma pädevuse piires haldusaktidena korraldusi.

(6) Kui eriolukord kehtib samal ajal erakorralise seisukorraga, allub eriolukorra juht erakorralise seisukorra juhile. Kui eriolukord kehtib samal ajal kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorraga, allub eriolukorra juht peaministrile.

§ 25. Eriolukorra tööd ja eriolukorra tööde juht

(1) Eriolukorra tööd on tööd eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks, sealhulgas tööd kannatanutele ja abivajajatele abi osutamiseks ning tööd ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks.

(2) Eriolukorra juht määrab ühe või mitu eriolukorra tööde juhti, kes juhivad eriolukorra tööde tegemist eriolukorra piirkonnas, koordineerivad avaliku korra ja liiklusohutuse tagamist ning täidavad eriolukorra juhi antud ülesandeid.

(3) Eriolukorra tööde juht allub oma ülesannete täitmisel eriolukorra juhile.

(4) Eriolukorra tööde juht annab oma pädevuse piires haldusaktidena korraldusi.

(5) Eriolukorra tööde juht vastutab eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks tema juhtimisel tehtava töö ohutuse eest ning tagab võimaluse korral abinõude rakendamise loodus- ja muinsuskaitseobjektide säilitamiseks ning kaitsmiseks.

3. jagu

Eriolukorra ajal rakendatavad meetmed

§ 26. Töökohustus

(1) Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja muu eriolukorra juhi määratud ametiisik võivad eriolukorra ajal kohustada füüsilist isikut eriolukorra tööd tegema, kui pädevad asutused või nende poolt vabatahtlikult kaasatud isikud ei saa seda teha või ei saa seda õigel ajal teha.

(2) Füüsilisele isikule võib töökohustuse panna, kui ta on vähemalt 18-aastane ning selle töö tegemiseks oma teadmiste, oskuste ja tervise seisundi poolest võimeline.

(3) Töökohustus lõpeb eriolukorra juhi, eriolukorra tööde juhi või muu eriolukorra juhi määratud ametiisiku määratud ajal, kuid kõige hiljem eriolukorra lõpetamisel. Isikut tohib töökohustust täitma rakendada kõige kauem 48 tunniks.

(4) Tööle rakendatud füüsilisele isikule peab olema tagatud 24 tunni kohta vähemalt kuus tundi puhkeaega, millest neli tundi puhkeaega peab olema katkematu.

(5) Eriolukorra tööle ei kohustata:

- 1) keskmise, raske või sügava puudega isikut ja tema hooldajat;
- 2) puuduva töövõimega isikut;
- 3) rasedat;
- 4) isikut, kes kasvatab keskmise, raske või sügava puudega last;
- 5) üht alla 12-aastase lapse vanemat või hooldajat;
- 6) alla 35-aastast naissoost isikut, kui tööd tehakse ioniseeriva kiirgusohu piirkonnas;
- 7) kaitsevæelast;
- 8) riigikaitse töökohustusega ameti- või töökohal töötavat isikut, kui ta täidab riigikaitse töökohustust.

§ 27. Vallasasja sundvõõrandamine

(1) Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada kütteaine, toidu, ravimi või muu äratarvitatava vallasasja sundvõõrandamise riigi omandisse, kui asi on vältimatult vajalik eriolukorra töö tegemiseks ning muud võimalused asja õigeaegseks saamiseks puuduvad või on ebamõistlikult koormavad.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud korras ei sundvõõrandata raha ega isikule kuuluvat vara, millele ei saa pöörata täitemenetluses sissenõuet.

§ 28. Asja sundkasutus

(1) Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada kinnisasja või selle osa, ehitise, sõiduki, masina, seadme või muu käesoleva seaduse §-s 27 nimetatava vallasasja ajutisse sundkasutusse võtmise, kui asja kasutamine on vältimatult vajalik eriolukorra töö tegemiseks ning muud võimalused asja õigeaegseks kasutamiseks puuduvad või on ebamõistlikult koormavad.

(2) Asja sundkasutus lõpeb eriolukorra juhi või eriolukorra tööde juhi määratud ajal, kuid kõige hiljem eriolukorra lõpetamisel.

§ 29. Asja sundvõõrandamine ja sundkasutusse võtmine ning hüvitise maksmine

(1) Asja sundvõõrandab või võtab sundkasutusse eriolukorra juhi või eriolukorra tööde juhi määratud ametiisik.

(2) Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja asja sundvõõrandav ametiisik võivad kohustada sundvõõrandatava või sundkasutusse võetava asja omanikku või valdajat toimetama vallasasja selle üleandmiseks määratud kohta.

(3) Asja sundvõõrandamise või sundkasutusse võtmise kohta koostatakse protokoll kahes eksemplaris. Protokoll ühe eksemplari antakse asja omanikule või valdajale.

(4) Riik maksab isikule isiku asja eriolukorra ajal sundvõõrandamise või sundkasutuse eest hüvitist õiglases ulatuses.

(5) Eriolukorra ajal asja sundvõõrandamise ja sundkasutuse eest hüvitise arvutamise ning maksmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

§ 30. Valduses eriolukorra tööde tegemine

Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada eriolukorra piirkonnas valdaja nõusolekuta valdaja kinnisasjal, ehitises või ruumis eriolukorra tööde tegemise, sealhulgas lammutustööde tegemise,

puude maharaiumise ja veekogude tõkestamise, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

§ 31. Viibimiskeeld ja muud liikumisvabaduse piirangud

(1) Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja eriolukorra juhi määratud ametiisik võivad kohustada isikut eriolukorra piirkonnast või selle osast lahkuma ning keelata tal eriolukorra piirkonnas või selle osas viibida, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks (edaspidi *viibimiskeeld*). Võimaluse korral säilitatakse isikule juurdepääs tema elu- või tööruumile.

(2) Kui viibimiskeeld kehtestatakse määramata arvu isikute suhtes üldkorraldusena, tagab viibimiskeeldu kohaldamise otsustaja viibimiskeeldu koha tähistamise arusaadaval viisil. Kui määramata arvu isikute suhtes kehtestatud viibimiskeeld hõlmab suuremat kui ühe ruutkilomeetri suurust ala, avalikustatakse teave viibimiskeeldu kohta viivitamata massiteabevahendites.

(3) Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht võivad kehtestada korraldusega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud liikumisvabaduse piirangu eriolukorra piirkonnas, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viibimiskeeld, lõikes 3 nimetatud liikumisvabaduse piirang või muu liikumisvabaduse piirang kehtib korralduses määratud ajani, kuid kõige kauem eriolukorra lõpetamiseni.

§ 32. Avalike koosolekute ja avalike ürituste pidamise piirangud

(1) Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht võivad korraldusega piirata avalike koosolekute ja avalike ürituste pidamist eriolukorra piirkonnas või keelata nende pidamise eriolukorra piirkonnas, kui see on vältimatult vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korraldus kehtib selles määratud ajani, kuid kõige kauem eriolukorra lõpetamiseni.

§ 33. Ettekirjutus ja haldussunnivahendi kohaldamine

(1) Eriolukorra juhil ja eriolukorra tööde juhil on õigus panna elutähtsa teenuse osutajale ettekirjutusega kohustus osutada elutähtsat teenust ettekirjutuses märgitud viisil ja ulatuses, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(2) Eriolukorra juhil on õigus eriolukorra ajal panna sideettevõtjale ettekirjutusega kohustus piirata lõppkasutajale sideteenuse osutamist või juurdepääsu sidevõrgule, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(3) Kui elutähtsa teenuse osutaja ei täida tähtsajaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust või sideettevõtja ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutust, võib seda täitma kohustada asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud vahenditega ja korras. Sunniraha kohaldamise igakordne ülemmäär on 9600 eurot.

3¹. jagu Töö- ja teenistussuhted eriolukorras

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

§ 33¹. Täiendavate töö- ja teenistusülesannete täitmise kohustus eriolukorra ajal

(1) Ametiasutusega töö- või teenistussuhtes olevale töötajale ja ametnikule võib ametisse nimetamise ja töölepingu sõlmimise õigust omav isik või tema volitatud isik anda eriolukorra ajal, kui see on vajalik eriolukorra lahendamiseks, täiendavaid ühekordseid töö- või teenistusülesandeid, mille täitmise kohustus ei tulene ametijuhendist, töölepingust ega õigusaktidest, kui töötajal või ametnikul on selle töö- või teenistusülesande täitmiseks vajalikud teadmised, oskused ja kogemused.

(2) Töötaja ja ametniku võib ilma tema nõusolekuta saata eriolukorra ajal käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannet täitma teise ametiasutusse ja väljapoole tema alalist töö- või teenistuskohata, kui see on vajalik eriolukorra lahendamiseks ning tal on selle töö- või teenistusülesande täitmiseks vajalikud teadmised, oskused ja kogemused.

(3) Kui töötaja või ametnik täidab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud täiendavat töö- või teenistusülesannet, on ta täielikult või osaliselt vabastatud oma alalise töö- või teenistuskoha ülesannetest ning ta on kohustatud täitma teise ametiasutuse suuniseid, korraldusi ja töökorraldust ulatuses, mis on vajalik täiendava töö- või teenistusülesande täitmiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud täiendava töö- või teenistusülesande täitmise ajaks säilitatakse töötajale töötasu ja ametnikule palk ning õigusaktidest tulenevad sotsiaalsed tagatised, mis on töötajal või ametnikul tema alalisel töö- või ametikohal.

(5) Töötajale ja ametnikule, kes täidab täiendavat töö- või teenistusülesannet väljaspool oma alalist töö- või teenistusk kohta, hüvitatakse lisakulud, mis kaasnevad teises ametiasutuses töö- või teenistusülesannete täitmisega.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohustust ei rakendata järgmistele isikutele:

- 1) psüühilise või kehalise erivajaduse tõttu teise inimese abi vajav isik ja tema hooldaja;
- 2) puuduva töövõimega isik;
- 3) rase;
- 4) isik, kes kasvatab psüühilise, kehalise või haridusliku erivajadusega last;
- 5) alla 12-aastase lapse üks vanem või hooldaja.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kohustuse panemisel arvestatakse olulisi asjaolusid, mis võivad takistada töötajal või ametnikul täiendava töö- või teenistusülesande täitmist või selle täitmist väljaspool alalist töö- või teenistusk kohta.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

§ 33². Töötaja erisused eriolukorra ajal

(1) Ametiasutusega töö- või teenistussuhtes olevale töötajale ja ametnikule võib ametisse nimetamise ja töölepingu sõlmimise õigust omav isik või tema volitatud isik juhul, kui see on vajalik eriolukorra lahendamiseks, kehtestada tavapärasest tööajast erineva tööaja, sealhulgas kohaldada töötajale ja ametnikule summeeritud tööaega ning muuta kehtestatud tööajakava töötaja või ametniku nõusolekuta. Muudatustest teatatakse töötajale ja ametnikule ette mõistliku aja jooksul.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud summeeritud tööaja kohaldamisel tehakse töötajale ja ametnikule teatavaks summeeritud tööaja kohaldamise tingimused.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustust ei rakendata käesoleva seaduse § 33¹ lõikes 6 sätestatud isikutele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erisuse kehtestamisel tuleb arvestada avaliku teenistuse seaduses, töölepingu seaduses ja avaliku teenistuse eriliike reguleerivates seadustes sätestatud töö- ja puhkeaja normidega ning oluliste asjaoludega, mis võivad takistada töötajale ja ametnikule summeeritud tööaja kohaldamist või tema tööajakava muutmist.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

4. jagu

Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamine eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamise

§ 34. Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamine

(1) Kaitseväge ja Kaitseliitu võib eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamisel kaasata järgmistesse ülesannete täitmisse:

- 1) eriolukorra tööde tegemine;
- 2) liikluse korraldamine eriolukorra ajal ja turvalisuse tagamine eriolukorra piirkonnas.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud ülesande täitmisse Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

(3) Kaitseväge või Kaitseliidu kaasamise käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisse otsustab Vabariigi Valitsus Vabariigi Presidendi nõusolekul korraldusega.

(4) Ettepaneku kaasata Kaitseväge või Kaitseliitu käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisse teeb Vabariigi Valitsusele minister, kelle vastutusvaldkonnas on kaasamine vajalik. Enne ettepaneku esitamist kooskõlastatakse see riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutava ministriga.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisse võib Kaitseväge ja Kaitseliitu kaasata kuni eriolukorra lõpetamiseni.

(6) Kaitseväge või Kaitseliitu võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesande täitmisse kaasata üksnes juhul, kui asutus ei saa või ei saa õigel ajal seda ülesannet täita ja puuduvad muud vahendid ülesande täitmiseks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel antud korralduses märgitakse:

- 1) ülesanne, mille täitmise Kaitseväge või Kaitseliitu kaasatakse;
- 2) ülesande täitmisel osalevate kaitseväelaste või Kaitseliidu tegevliikmete arv või arvu ülempiir;
- 3) Kaitseväge või Kaitseliidu kaasamise tähtaeg;
- 4) territoorium, kus Kaitseväge või Kaitseliit ülesannet täidab;
- 5) ametiisik, kellele ülesande täitmisel osalevate kaitseväelaste või Kaitseliidu tegevliikmete ülem allub;
- 6) vajaduse korral muud andmed.

§ 35. Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamise kord

(1) Käesoleva seaduse § 34 lõike 3 alusel antud korraldus esitatakse viivitamata Kaitseväge juhatajale või Kaitseliidu ülemale, kes allutab käesoleva seaduse § 34 lõikes 1 nimetatud ülesande täitmisel osalevad kaitseväelased või Kaitseliidu tegevliikmed nende ülema kaudu Vabariigi Valitsuse määratud ametiisikule.

(2) Käesoleva seaduse § 34 lõike 3 alusel antud korraldusest teavitatakse viivitamata Riigikogu juhatast ja Riigikogu riigikaitsekomisjoni esimeest.

(3) Käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisel kohaldatakse kaitseväelase ja Kaitseliidu tegevliikme vormiriietusele ning Kaitseväge või Kaitseliidu sõiduki tähistamisele korrakaitseaduse § 16² lõiget 3 ja lõike 4 alusel kehtestatud määrust.

(3¹) Kui käesoleva seaduse § 34 lõikes 3 nimetatud korralduses ei ole määratud teisiti, võib kaitseväelane ja Kaitseliidu tegevliige § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisel kohaldada:

- 1) päästeasutuse korraldusel korrakaitseaduse §-des 50 ja 51 sätestatud erimeetmeid;
- 2) politsei korraldusel korrakaitseaduse §-des 28 ja 30, § 32 lõigetes 1–4, §-des 38, 41, 42 ja 44, § 45 lõigetes 1 ja 5 ning §-des 46–52 sätestatud erimeetmeid.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(4) Kaitseväelane ja Kaitseliidu tegevliige võivad käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisel kohaldada vahetut sundi korrakaitseaduse 5. peatükis politseile ettenähtud alustel ja korras.

(5) Käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisse võib kaasata vaid selle ülesande täitmiseks vajaliku väljaõppe läbinud kaitseväelase või Kaitseliidu tegevliikme.

5. peatükk Elutähtsate teenuste toimepidevuse korraldus

§ 36. Elutähtsate teenuste loetelu ja nende toimepidevust korraldavad asutused

(1) Justiits- ja Digiministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

[RT I, 30.12.2024, 1- jõust. 01.01.2025]

- 1) [kehtetu - RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- 2) [kehtetu - RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- 3) [kehtetu - RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- 4) [kehtetu - RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- 5) telefoniteenus;
- 6) mobiiltelefoniteenus;
- 7) andmesideteenus;
- 8) elektrooniline isikutuvastamine ja digitaalne allkirjastamine.

(1¹) Kliimaministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

- 1) elektriga varustamine;
 - 2) maagaasiga varustamine;
 - 3) vedelkütusega varustamine;
 - 4) riigitee sõidetavuse tagamine;
- [RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- 5) lennuväljade toimimine;
- [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]
- 6) aeronavigatsiooniteenuse toimimine;
- [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]
- 7) avaliku raudtee toimimine;
- [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]
- 8) sadamate toimimine.
- [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(2) Sotsiaalministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

- 1) tervishoiuteenuste toimimine;

2) ravimitega varustamine.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(2¹) Kultuuriministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:
1) avalik-õigusliku meediateenuse toimimine;
2) avalik-õigusliku meediateenuse osutamiseks vajaliku ringhäälinguvõrgu teenuse toimimise tagamine.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(3) Eesti Pank korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:
1) makseteenus;
2) sularaharinglus.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

1) kaugküttega varustamine;
2) kohaliku tee sõidetavuse tagamine;
3) veega varustamine ja kanalisatsioon.

(5) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium korraldab toiduga varustamise tagamise toimepidevust.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 37. Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse kohustused

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus:

1) koordineerib elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamist, arvestades elutähtsate teenuste ristsõltuvust;
2) nõustab elutähtsate teenuste osutajaid;
3) teeb järelevalvet elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise, sealhulgas elutähtsa teenuse katkestusi ennetavate meetmete rakendamise üle;
4) kinnitab elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse § 40 kohaselt;

4¹) määrab oma ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku ja edastab tema kontaktandmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid kontaktisiku andmete muutumisest;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

4²) teavitab käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel asutuse määramisest ning edastab asutuse ja selle kontaktisiku andmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid nimetatud asutuse või selle kontaktisiku andmete muutumisest;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

5) juhib hädaolukorra lahendamist, koostab hädaolukorra lahendamise plaani ning korraldab riskikommunikatsiooni ja kriisireguleerimisõppusi käesoleva seaduse 3. peatükis sätestatu kohaselt.

(1¹) Kohaliku omavalitsuse üksus edastab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4¹ ja 4² nimetatud andmed Päästeametile, samuti teavitab viivitamata Päästeametit andmete muutumisest.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(2) Elutähtsa teenuse kirjelduse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtestab **elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse juht või kohaliku omavalitsuse üksuse organmäärusega**.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatavas määruses sätestatakse:

1) teenuse kirjeldus ehk see, millisele teenuse osale elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtivad;
2) nõuded teenuse tasemele ning valmisolekule osutada teenust ka teiste elutähtsate teenuste katkestuse korral ja hädaolukorras või muus sarnases olukorras;

3) nõuded elutähtsa teenuse katkestuse ennetamiseks;

4) elutähtsa teenuse katkestuse lubatud aeg, elutähtsa teenuse taastamise korraldus ja vajaduse korral taastamise prioriteedid;

5) vajaduse korral nõuded elutähtsa teenuse osutaja põhitegevust toetavate teenuste sisseostmiseks teiselt ettevõtelt;

6) tingimused, mille puhul on tegemist elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga, mille lahendamist korraldab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus;

7) elutähtsa teenuse planeerimata katkestusest, katkestuse ohust, hädaolukorras või selle ohust (edaspidi *sündmus*) teavitamise kord ning sündmuse kohta üksikasjaliku aruande esitamise tingimused ja kord;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

7¹) vajaduse korral maksimaalne lubatud tähtaeg käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel sätestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks alates isiku määramisest elutähtsa teenuse osutajaks;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

8) muud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks olulised nõuded.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud nõuded hõlmavad eelkõige järgmist:

- 1) millised protsessid, ehitised, seadmed ja muud vahendid ning milline personal peab olema olema, et tagada teenuse osutamine hädaolukorra või muu sarnase olukorra ajal ja vajaduse korral rahuldada sellel ajal suurenenud nõudlus teenuse järele;
- 2) milliseid olulisemaid meetmeid tuleb elutähtsa teenuse osutajal rakendada, et vähendada enda osutatava teenuse sõltuvust olulisematest elutähtsatest teenustest, tarnijatest ja muudest lepingupartneritest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–5 nimetatud ülesandeid võib täita käesoleva seaduse § 36 lõigetes 1 ja 2 nimetatud asutuse määratud tema valitsemisalas asuv amet või inspeksioon või § 36 lõikes 4 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse määratud ametiasutus.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud teavitamise ja üksikasjaliku aruande tingimuste seadmisel peab lähtuma vähemalt:

- 1) sünnimusest mõjutatud kasutajate arvust ja osakaalust;
 - 2) sünnimuse kestusest;
 - 3) sünnimusest mõjutatud geograafilisest piirkonnast, võttes arvesse geograafilise piirkonna eraldatust.
- [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 38. Elutähtsa teenuse osutaja määramine ja tema kohustused

(1) Elutähtsa teenuse osutaja on juriidiline isik, kelle pädevuses on käesoleva seaduse §-s 36 elutähtsa teenusena määratletud avaliku halduse ülesande täitmine, või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul elutähtsat teenust osutav ettevõtjana tegutsev isik.

(1¹) Elutähtsa teenuse osutajate üle peetakse arvestust tsiviiltoetuse registris. Elutähtsa teenuse osutajate üle arvestuse pidamiseks vajalikud andmed esitab registrisse ja uuendab varem esitatud andmeid kord aastas hiljemalt 31. detsembriks elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, arvestades § 38 lõikes 1⁶ sätestatud.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(1²) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus annab haldusakti käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta 30 päeva jooksul isiku elutähtsa teenuse osutaja tingimustele vastavusest teada saamisest arvates.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusaktis määrab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus muu hulgas tähtpäeva, mis ajaks peab elutähtsa teenuse osutaja:

- 1) koostama elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatu kohaselt, arvestades, et toimepidevuse riskianalüüs peab olema koostatud üheksa kuu ja toimepidevuse plaan kümne kuu jooksul elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates;
 - 2) korraldama esimest korda käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud õppuse;
- [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]
- 3) täitma käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel, §-s 41 ning muudes õigusaktides elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks sätestatud nõudeid, arvestades, et käesoleva seaduse §-s 41 ning küberturvalisuse seaduses sätestatud nõuete ja kohustuse täitmise tähtaeg ei oleks pikem kui viis aastat elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates.
- [RT I, 30.12.2025, 4- jõust. 01.01.2026]

(1⁴) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusakti andmist võib elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus küsida Riigi Infosüsteemi Ametilt arvamust küberturvalisuse seaduses sätestatud nõuete ja kohustuse täitmise tähtaja määramise kohta.

[RT I, 30.12.2025, 4- jõust. 01.01.2026]

(1⁵) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikut ei loeta enam elutähtsa teenuse osutajaks, kui isik ei vasta elutähtsa teenuse osutaja tingimustele ning elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus on andnud sellekohase haldusakti ja teinud selle isikule teatavaks. Haldusakti jõustumisel ei kohaldata isiku suhtes elutähtsa teenuse osutaja kohta sätestatud.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(1⁶) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1² ja 1⁵ sätestatud andmed elutähtsa teenuse osutajaks määramise või selle lõpetamise kohta tsiviiltoetuse registrisse viie tööpäeva jooksul haldusakti elutähtsa teenuse osutajale teatavastegemisest arvates.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(1⁷) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab käesoleva paragrahvi lõigetes 1² ja 1⁵ nimetatud haldusakti teadmiseks Riigi Infosüsteemi Ametile viie tööpäeva jooksul haldusakti elutähtsa teenuse osutajale teatavastegemisest arvates.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(2) Seadusega määratakse kindlaks tingimused, mille täitmise korral loetakse ettevõtjana tegutsev isik elutähtsa teenuse osutajaks.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud:

1) koostama enda osutatava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatu kohaselt;

2) rakendama elutähtsa teenuse katkestusi ennetavaid meetmeid, sealhulgas vähendama sõltuvust teistest elutähtsatest teenustest, olulisematest lepingupartneritest, tarnijatest ning infosüsteemidest tehniliste süsteemide, lepingute, personali ja muude teenuse osutamiseks oluliste vahendite dubleerimise, alternatiivsete lahenduste kasutamise, vajalike vahendite omamise ja nende varumise ning muu sellise kaudu;

3) tagama hädaolukorra või muu sarnase olukorra ajal, sealhulgas tehnilise rikke ning tarne ja teise elutähtsa teenuse katkestuse korral, enda osutatava teenuse järjepideva toimimise ja kiire taastamise võime;

4) teavitama viivitamata, kuid mitte hiljem kui 24 tundi pärast sündmusest teada saamist, elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmusest ning esitama üksikasjaliku aruande ühe kuu jooksul sündmuse lõpust arvates; [RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

5) osalema hädaolukorra lahendamises hädaolukorra lahendamise plaani kohaselt;

6) andma elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele tema nõudmisel teavet elutähtsa teenuse osutamise kohta;

7) korraldama enda osutatava elutähtsa teenuse toimepidevuse kontrollimiseks õppusi vähemalt üks kord kahe aasta jooksul;

7¹) määrama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku ning edastama tema kontaktandmed elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

7²) esitama kord aastas elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele ülevaate elutähtsa teenuse katkestuse ja häire vältimiseks ning § 37 lõike 2 alusel nõutud teenuse taseme saavutamiseks rakendatud ja rakendatavatest meetmetest;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

7³) korraldama töötajatele koolitusi, et suurendada nende teadlikkust elutähtsa teenuse toimepidevusest, rakendatud meetmetest, toimimisest hädaolukorras või muus sarnases olukorras või nende ohu korral;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

7⁴) teavitama elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust sündmusest, millel on või võib olla oluline mõju elutähtsa teenuse osutajatele ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele ühes või mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis;

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

8) täitma muid õigusaktides elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks sätestatud kohustusi.

§ 39. Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüs ja plaan

(1) Elutähtsa teenuse osutaja koostab elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise planeerimiseks, riski hindamiseks ja toimepidevuse taastamiseks elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani (edaspidi *toimepidevuse riskianalüüs ja plaan*).

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis kirjeldatakse teenuse katkestust põhjustavaid ohte, nende tõenäosust, teenuse katkestuse tagajärgi ja muid olulisi asjaolusid.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevuse plaanis kirjeldatakse meetmeid, mida rakendatakse elutähtsa teenuse katkestuse korral teenuse taastamiseks ja katkestuse tagajärgede leevendamiseks, ning muid olulisi asjaolusid.

(4) Kui elutähtsat teenust osutab mitu elutähtsa teenuse osutajat, võivad nad elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse koordineerimisel koostada ühise toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani.

(5) Toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani nõuded, nende koostamise ning plaani kasutuselevõtmise nõuded ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

§ 40. Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamine

(1) Elutähtsa teenuse osutaja esitab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamiseks elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele.

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus kontrollib toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele ning kinnitab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani 30 päeva jooksul arvates toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani saamisest.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus võib toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamise tähtaega mõjuval põhjusel pikendada kuni 30 päeva võrra.

(4) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus edastab toimepidevuse plaani arvamuse avaldamiseks asutusele, kes kaasatakse või tõenäoliselt kaasatakse elutähtsa teenuse katkestuse korral teenuse taastamisse. Eesti Pank edastab käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani arvamuse avaldamiseks Finantsinspektsioonile.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus jätab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamata, kui esitatud dokumendid ei vasta nõuetele, dokumentides esitatud kirjeldused ja hinnangud on puudulikud, need ei ole kooskõlas tegelike asjaoludega või dokumentidest lähtudes ei ole võimalik elutähtsa teenuse toimepidevust piisaval määral tagada.

(6) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus edastab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani Riigikantseleile viimase nõudmisel. Riigikantseleil on õigus saada täpsustusi toimepidevuse riskianalüüsis ja plaanis esitatud teabe kohta.
[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(7) Asutus ja isik hoiavad saladuses neile edastatud teavet, mille kohta on elutähtsa teenuse osutaja teatanud, et tegemist on ärisaladusega.

(8) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud ametiasutus edastab toimepidevuse riskianalüüsi või selle muudatused enne kinnitamist kooskõlastamiseks Kaitseressursside Ametile.
[RT I, 09.08.2022, 2- jõust. 01.09.2022]

(9) Kui elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis või selle muudatuses tehakse pärast Kaitseressursside Ameti kooskõlastust muudatusi, edastatakse kinnitatud toimepidevuse riskianalüüs või selle muudatus teadmiseks Kaitseressursside Ametile.
[RT I, 09.08.2022, 2- jõust. 01.09.2022]

(10) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus edastab § 36 lõike 1¹ punktides 1 ja 2 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks Konkurentsiametile.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 41. Elutähtsa teenuse osutamise elektroonilise turvalisuse tagamine

(1) [Kehtetu -RT I, 30.12.2025, 4- jõust. 01.01.2026]

(2) Kui elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikud andmed või seadmed asuvad välisriigis, peab elutähtsa teenuse osutaja tagama elutähtsa teenuse toimepidevuse dubleerivate vahendite ja tehnoloogiliselt alternatiivsete lahenduste abil ajal, kui välisriigis asuvatele andmetele või seadmetele juurdepääsuks kasutatav tavapärane elektroonilise side teenus või võrk ei toimi.
[RT I, 22.05.2025, 1- jõust. 01.06.2025]

(3) [Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 41¹. Taustakontroll elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisel

(1) Taustakontrolli eesmärk on tagada nende isikute usaldusväärsus, kes täidavad lepingu või muul alusel olulisi ülesandeid, mis on seotud:

- 1) elutähtsa teenuse toimepidevust tagava infosüsteemi, samuti toimepidevust tagava taristu läbipääsu- või valvesüsteemi arendamise või haldamisega;
- 2) elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikule territooriumile, ehitistele, teabele või kontrollisüsteemidele ligipääsu võimaldamisega;
- 3) elutähtsa teenuse toimepidevuse planeerimise, investeringute või riskihaldusega.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis täpsemalt kindlaks määrama need käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise seisukohalt olulised ülesanded, mida täitva füüsilise isiku suhtes on taustakontrolli tegemine eesmärgipärane.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja võib teha taustakontrolli üksnes selle füüsilise isiku suhtes, keda usaldatakse täitma käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet, mis on kinnitatud käesoleva seaduse § 40 lõike 2 kohaselt elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis.

(4) Taustakontrolli tegemisel kontrollitakse isikusamasust ja andmeid isiku karistatuse kohta. Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud kontrollima andmeid enne, kui isik asub täitma käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet, ja ülesande täitmise ajal iga kahe aasta tagant.

(5) Kui esineb põhjendatud kahtlus, et isikul võivad esineda käesoleva seaduse § 41²lõigetes 1 ja 2 sätestatud töötamise piirangud, või suureneb isiku vastutus ülesande täitmisel, võib taustakontrolli teha vähem kui kahe aasta tagant.

(6) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud teavitama kontrollitavat isikut taustakontrolli tegemise alusest ja eesmärgist ning tema isikuandmete töötlemisest enne esmakordse taustakontrolli tegemist.

(7) Elutähtsa teenuse osutaja kontrollib taustakontrolli tegemise eesmärgil karistatuse andmeid, kasutades selleks taustakontrolli teenust.

(8) Taustakontrolli teenus töötleb isiku üldandmeid, isiku töökoha andmeid ja karistatuse andmeid. Taustakontrolli teenuse andmeid säilitatakse kaks aastat.

(9) Taustakontrolli teenuse vastutav töötaja on Riigikantselei.

(10) Täpsemad nõuded taustakontrolli teenusele, sealhulgas teenuse vastutava ja volitatud töötaja ülesanded, täpsem andmekoosseis, andmeandjad ja saadavad andmed, teenusele juurdepääsu võimaldamise tingimused ja muud korralduslikud küsimused kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

(11) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka elutähtsa teenuse osutajaga lepingulises suhtes oleva juriidilise isiku töötaja suhtes, keda usaldatakse täitma käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 41². Töötamise piirangud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisel

(1) Käesoleva seaduse § 41¹lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesandeid ei või elutähtsa teenuse osutaja anda täita isikule, keda on karistatud karistusseadustiku 8. ja 15. peatükis sätestatud kuriteo või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.03.2017, lk 6–21), sätestatud analoogse kuriteo toimepanemise eest, kui selle kuriteo karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud kontrollima, kas käesoleva seaduse § 41¹lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet on sobiv anda täita isikule, keda on karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest, mille karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib elutähtsa teenuse osutaja isiku usaldusvääruse hindamisel arvestada üksnes neid karistatuse andmeid, mis on kindlaksmääratud ülesande täitmise seisukohast olulised.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolude ilmnemisel on elutähtsa teenuse osutajal õigus nõuda temaga lepingulises suhtes oleva juriidilise isiku töötaja asendamist või käesoleva seaduse § 41¹lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmist muul kohasel viisil.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 41³. Isikuandmete töötlemine elutähtsa teenuse osutaja poolt taustakontrolli tegemisel

(1) Elutähtsa teenuse osutajal on taustakontrolli tegemise eesmärgil õigus saada:

1) kontrollitava isiku üldandmeid ja isikut tõendava dokumendi andmeid, sealhulgas õigus saada neid andmeid elutähtsa teenuse osutajaga lepingulises suhtes olevalt isikult, kelle töötaja täidab käesoleva seaduse § 41¹lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet;

2) karistusregistrist andmeid isiku karistatuse kohta.

(2) Karistusseadustiku 8. ja 15. peatükis nimetatud kuritegude puhul väljastatakse karistusregistrist üksnes teave kehtiva karistuse olemasolu kohta.

(3) Käesoleva seaduse § 41²lõikes 2 nimetatud kuritegude kohta väljastatakse karistusregistrist kehtivate karistuste andmed. Andmed väljastatakse üksnes juhul, kui isikul karistusseadustiku 8. ja 15. peatükis nimetatud kuritegude eest karistusregistris kehtivaid karistusi ei ole.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja kontrollib enne taustakontrolli esmakordset tegemist käesoleva seaduse § 41¹lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitva isiku isikusamasust isikut tõendava dokumendi alusel.

(5) Elutähtsa teenuse osutaja võib käesoleva seaduse § 41¹lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitvalt isikult nõuda dokumendi esitamist selle kohta, kas välisriigi õiguskaitseorgan on teda kriminaalkorras karistanud, kui see on vajalik § 41²lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolude kontrollimiseks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 41⁴. Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja

(1) Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja on käesoleva seaduse § 38 lõike 1²alusel elutähtsa teenuse osutajaks määratud isik, kes osutab muu hulgas samu või sarnaseid elutähtsaid teenuseid kuuele või enamale Euroopa Liidu liikmesriigile või kuues või enamal Euroopa Liidu liikmesriigis ja kes on määratud Euroopa Liidu elutähtsa teenuse osutajaks käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel ja korras (edaspidi *Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja*).

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus teavitab elutähtsa teenuse osutajat tema vastavusest Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja tunnustele 15 päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustest teada saamisest arvates.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja esitab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saamisest arvates 15 päeva jooksul andmed selle kohta, millises Euroopa Liidu liikmesriigis ja milliseid elutähtsaid teenuseid ta osutab.

(4) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teabe Riigikantseleile 15 päeva jooksul teate saamisest arvates. Riigikantselei edastab nimetatud teabe Euroopa Komisjonile, kes otsustab elutähtsa teenuse osutaja vastavuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab elutähtsa teenuse osutajale Euroopa Komisjoni otsuse tema Euroopa Liidu oluliseks elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta ning teavitab elutähtsa teenuse osutajat sellega kaasnevatest kohustustest ja kuupäevast, millest alates need kohustused tema kohta kehtivad.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 41⁵. Nõuandemissioon

(1) Nõuandemissioon on Euroopa Komisjoni tehtav kontroll elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise nõuete täitmise ja toimepidevuse tagamiseks kohaldatud meetmete üle Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja juures (edaspidi *nõuandemissioon*).

(2) Nõuandemissioon korraldatakse Euroopa Komisjoni algatusel või Euroopa Liidu liikmesriigi või -riikide või elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse esitatud põhjendatud taotluse alusel. Nõuandemissiooniks peab andma nõusoleku elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus väljastab Euroopa Komisjonile nõuandemissiooni korraldamiseks järgmise teabe:

- 1) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja koostatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi asjaomased osad;
- 2) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete loetelu;
- 3) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja suhtes tehtud järelevalvemenetluses tuvastatud teave ja järelevalve käigus rakendatud meetmed.

(4) Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja ja tema elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus annavad nõuandemissiooniks Euroopa Komisjoni volitatud esindajatele juurdepääsu nõuandemissiooni korraldamiseks ja elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikule teabele, ehitistele ja süsteemidele, välja arvatud juhul, kui see ohustaks riigi julgeolekut.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus esitab Euroopa Komisjoni määratud tähtaja jooksul Euroopa Komisjonile ja nendele Euroopa Liidu liikmesriikidele, kus Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja teenust osutab, ülevaate nõuandemissiooni järel Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja juures rakendatavatest meetmetest või nende muutmisest.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 41⁶. Asutustevaheline koostöö, teavitamine ja aruandlus

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, Riigi Infosüsteemi Amet, Päästeamet ja Riigikantselei teevad igakülgset koostööd ning vahetavad omavahel teavet elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse, neid mõjutavate ohtude ja riskide ja nende toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete ning toimunud sündmuste kohta, samuti asjaomast teavet, mis

on vajalik järelevalvemenetluseks. Asutused ja isik hoiavad saladuses neile edastatud teavet, mille kohta on antud teada, et tegemist on äri- või ametisaladusega.

(2) Finantsinspeksioon ja Riigi Infosüsteemi Amet vahetavad vastastikku teavet käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsaid teenuseid osutavate elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse, neid mõjutavate ohtude ja riskide ja nende toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete ning toimunud sündmuste kohta, samuti asjaomast teavet, mis on vajalik järelevalvemenetluseks, arvestades Finantsinspeksiooni seadusest tulenevate piirangutega.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab kord aastas Päästeametile kokkuvõtva aruande enda korraldatava elutähtsa teenuse osutajatega seotud käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmustest, sealhulgas teabe sündmuste arvu, laadi ja rakendatud meetmete kohta.

(4) Kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele kuues või enamas Euroopa Liidu liikmesriigis, teavitab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, kelle vastutusvaldkonda mõjutatud elutähtsa teenuse osutaja jääb, sündmusest viivitamata või kuni 24 tunni jooksul Riigikantsleile, kes omakorda teavitab viivitamata Euroopa Komisjoni.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus peab teavitama teise Euroopa Liidu liikmesriigi kontaktpunkti sündmusest, kui sellel on või võib olla oluline mõju elutähtsa teenuse osutajatele ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele selles Euroopa Liidu liikmesriigis.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutused esitavad kord aastas Riigikantsleile kokkuvõtva aruande elutähtsa teenuse osutajatega seotud käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmustest, sealhulgas teabe sündmuste arvu, laadi ja rakendatud meetmete kohta. Kohaliku omavalitsuse üksuste korraldatavate elutähtsate teenuste kohta esitab kokkuvõtva aruande Päästeamet. Riigikantsleile koostab saadud teabe põhjal koondaruande ja esitab selle Euroopa Komisjonile.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

6. peatükk

Eriolukorra ajal tekkinud kahju hüvitamine ja füüsilise isiku sotsiaalsed tagatised

§ 42. Eriolukorra ajal tekkinud kahju hüvitamise erisused

Riik ei hüvita:

- 1) eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorras süüdi oleva füüsilise isiku kulusid;
- 2) omanikule kuulunud ainete ja materjalide väärtust, kui neid aineid ja materjale kasutati tema huvides;
- 3) käesoleva seaduse §-s 30 nimetatud töödega tekitatud kahju.

§ 43. Eriolukorra tööle rakendatud füüsilise isiku tasustamine

(1) Käesoleva seaduse § 26 alusel tööle rakendatud füüsilisele isikule (edaspidi *eriolukorra tööle rakendatud isik*) maksab riik töötatud aja eest toetust.

(2) Eriolukorra tööle rakendatud isikule toetuse maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui tööandja säilitab töötajale või ametnikule eriolukorra tööle rakendamise ajal tema senise töötasu.

§ 44. Eriolukorra tööle rakendatud isiku sotsiaalsed tagatised

(1) Tööandja ei või töötajaga töölepingut üles öelda või ametnikuga teenistussuhet lõpetada põhjusel, et töötaja või ametnik on rakendatud eriolukorra tööle.

(2) Kui eriolukorra tööle rakendatud isik selle töö tõttu hukub või sellel töö saadud vigastuse tagajärjel sureb, maksab riik perekonnaseaduse või kooseluseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud isikutele hüvitist kokku isiku kümne aasta töötasu või palga ulatuses.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(3) Eriolukorra töö tõttu hukunud või eriolukorra töö saadud vigastuse tagajärjel surnud isiku matuse korraldamiseks maksab riik matuse korraldanud isikule tehtud kulude hüvitamiseks toetust. Toetust makstakse surnu transportimise, tuhastamise või matmise ja leinatalituse kulude hüvitamiseks.

(4) Kui eriolukorra tööle rakendatud isikul tuvastatakse töövõimetoetuse seaduse alusel osaline või puuduv töövõime eriolukorra töö saadud vigastuse või töö tõttu tekkinud haiguse tagajärjel, maksab riik talle hüvitist, lähtudes Eesti Töötukassa poolt töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud töövõime ulatusest, järgmiselt:

- 1) osalise töövõime korral – tema kahe aasta töötasu või palga ulatuses;
- 2) puuduva töövõime korral – tema seitsme aasta töötasu või palga ulatuses.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud seose isiku töövõime ulatuse ja eriolukorra töö ülesannete täitmise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse vahel tuvastab vajaduse korral Sotsiaalkindlustusamet avaliku teenistuse seaduse §-s 49¹ sätestatud korras.

(6) Hüvitise arvutamise aluseks võetakse töölepingu seaduse alusel arvatud isiku keskmine töötasu.

(7) Kui isik ei saanud hüvitise määramisele eelneval perioodil töötasu ega palka, arvutatakse hüvitise suurus hüvitise määramise ajal kehtiva töötasu alammäära alusel.

(8) Hüvitist makstakse isikule välja osade kaupa. Osa suurus sõltub töövõime esmakordsel või kordushindamisel tuvastatud osalise või puuduva töövõime kestusest.

(9) Hüvitist ei maksta kokku rohkem kui töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud töövõime ulatusele vastav hüvitise maksimummäär.

(10) Kui isiku töövõime ulatus muutub, lähtutakse hüvitise edasisel maksmisel töövõime kordushindamisel tuvastatud töövõime ulatusele vastavast käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud hüvitise määrast, võttes arvesse juba välja makstud hüvitist.

(11) Kui töövõime kordushindamise tulemusena on isikul õigus saada hüvitist väiksemas ulatuses, kui talle on välja makstud, siis enam makstud summat tagasi ei nõuta.

(12) Isikul, kellele töövõime kordushindamise tõttu enam hüvitist ei makstud, kuid kelle töövõime on uue töövõime kordushindamise alusel vähenenud, ei tohi makstava hüvitise aeg koos ajaga, mille eest hüvitist ei makstud, olla kokku pikem tema hüvitise maksimummäär arvutamise aluseks olevast ajast.

(13) Kui töövõime kordushindamisel tuvastatud osalise või puuduva töövõime periood algab töövõime esmakordsele tuvastamisele järgneval kalendriaastal, korrigeeritakse hüvitise arvutamise aluseks olevat töötasu või palka osalise või puuduva töövõime esmakordse tuvastamise aasta tarbijahinnaindeksiga. Kui töövõime kordushindamisel tuvastatud osalise või puuduva töövõime periood algab hiljem, korrigeeritakse hüvitise arvutamise aluseks olevat töötasu või palka tarbijahinnaindeksitega alates osalise või puuduva töövõime esmakordse tuvastamise aastast kuni viimasele töövõime kordustuvastamisele eelneva aastani.

(14) Eriolukorra tööle rakendatud isiku hukkimise ning püsivalt või osaliselt töövõimetuks tunnistamise korral makstavate hüvitiste taotlemisel ja määramisel kohaldatakse riigieelarve seaduse §-s 58 sätestatud.

(15) Kui eriolukorra tööle rakendatud isik on saanud vigastada või on haigestunud, kannab tema ravi- ja ravimikulud riik selles osas, mis ei ole kaetud ravikindlustuse seaduse alusel.

(16) Käesolevas paragrahvis ettenähtud hüvitiste ja kulude arvutamise, määramise ja maksmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(17) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–16 sätestatud ei kohaldata, kui eriolukorra tööle rakendatud isik oli hukkimisel või vigastuse saamisel:

- 1) pannud toime süüteo;
- 2) pannud toime enesetapu või enesetapukatse;
- 3) pannud toime enesevigastuse, mis ei ole põhjuslikus seoses haigusliku seisundiga ega tulenenud teiste isikute õigusvastasest käitumisest;
- 4) enda põhjustatud joobeseisundis.

7. peatükk Järelevalve

§ 45. Järelevalvepädevus

(1) Haldus- ja riiklikku järelevalvet tehakse käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle järgmiselt:

- 1) [kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]
- 2) [kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 28.06.2021]
- 3) haldus- või riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-des 38–40, § 41 lõikes 2, § 41¹ lõigetes 3 ja 4 ja § 41² lõikes 1 ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle teeb elutähtsa teenuse

toimepidevust korraldavad asutus või tema § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, finantsjärelevalve subjektide suhtes teeb haldus- või riiklikku järelevalvet §-des 38–40 ning § 41 lõike 2, § 41¹ lõigete 3 ja 4, § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle Finantsinspeksioon;

[RT I, 22.05.2025, 1- jõust. 01.06.2025]

4) [kehtetu -RT I, 22.05.2025, 1- jõust. 01.06.2025]

5) haldusjärelevalvet käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides kohaliku omavalitsuse üksusele määratud ülesannete täitmise üle teeb Päästeamet.

[RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

(2) [Kehtetu -RT I, 18.06.2021, 1- jõust. 01.07.2021]

§ 45¹. Sõltumatu audit

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavad asutus, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus või Finantsinspeksioon võib tellida omal kulul sõltumatu auditi või kohustada elutähtsa teenuse osutajat läbima sõltumatu auditi elutähtsa teenuse toimepidevuse ja rakendatud meetmete asjakohasuse hindamiseks ning katma auditiga seotud kulud. Sõltumatu audiitor valitakse elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse või Finantsinspeksiooni ja elutähtsa teenuse osutaja kokkuleppel.

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavad asutus, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus või Finantsinspeksioon võib kohustada elutähtsa teenuse osutajat läbima käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sõltumatu auditi ja katma auditiga seotud kulud vähemalt ühe järgmise aluse esinemisel:

1) elutähtsa teenuse osutaja on jätnud elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele kinnitamiseks esitamata toimepidevuse riskianalüüsi või plaani §-s 40 sätestatud korras;

2) elutähtsa teenuse osutaja on jätnud täitmata käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse määratud tähtpäevaks;

3) on toimunud korduvad elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivad sündmused või hädaolukord.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõltumatu auditi läbimise kohustuse täitnud, kui ta on läbinud viimase 12 kuu jooksul omal algatusel või muu isiku nõudmisel samaväärse auditi. Elutähtsa teenuse osutaja omal algatusel või muu isiku nõudmisel läbitud audit loetakse samaväärseks kas tervenisti või üksnes ühtiva osa ulatuses.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud väljastama elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse või Finantsinspeksiooni nõudmisel määratud tähtpäevaks omal kulul varem tehtud auditi tulemused ja tõendid elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete kohta.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 46. Riiklik järelevalve

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitse seaduse §-des 30–32, 49 ja 50–53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 47. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha kohaldamise igakordne ülemmäär 30 000 eurot.

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

8. peatükk Vastutus

§ 48. Hädaolukorraks valmistumise nõuete rikkumine

Hädaolukorra riskianalüüsi või hädaolukorra lahendamise plaani koostamisega, õppuse korraldamisega või elutähtsa teenuse korraldamisega seotud kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahaträhviga kuni 100 trahviühikut.

§ 49. Elutähtsa teenuse osutaja kohustuste rikkumine

(1) Elutähtsa teenuse osutajale käesoleva seaduse § 38 lõike 3 punktides 1–7 ja 7⁴ ning § 41² lõikes 1 kehtestatud kohustuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

§ 50. Elutähtsa teenuse osutamise elektroonilise turvalisuse nõuete rikkumine

[Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 51. Eriolukorra ajal kehtestatud nõuete rikkumine

(1) Vabariigi Valitsuse, eriolukorra juhi, eriolukorra tööde juhi või eriolukorra juhi määratud ametiisiku seadusliku korralduse eiramise eest eriolukorras – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.

§ 52. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 48, 49 ja 51 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) [Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

9. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 53. Üleminekusätted

(1) Käesoleva seaduse § 9 lõike 1 alusel kehtestatud määrusega määratud asutus koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava riskianalüüsi 2018. aasta 1. jaanuariks.

(2) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskianalüüsi kinnitamist hinnatakse riigi tegevusvaru moodustamise vajadust ning Vabariigi Valitsus kehtestab käesoleva seaduse § 11 lõikes 3 nimetatud korralduse 2018. aasta 1. juuliks. Kuni 2018. aasta 1. juulini hoitakse hädaolukorra seaduse (RT I 2009, 39, 262) § 42 alusel moodustatud riigi tegevusvarusid enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud õigusaktide kohaselt.

(3) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 nimetatud määruse kehtestab Vabariigi Valitsus 2018. aasta 1. juuliks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskianalüüsist lähtudes kehtestab Vabariigi Valitsus käesoleva seaduse § 15 lõikes 3 nimetatud määruse 2018. aasta 1. juuliks.

(5) Käesoleva seaduse § 15 lõike 3 alusel kehtestatud määrusega määratud ja käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 nimetatud asutus peavad käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava hädaolukorra lahendamise plaani koostama 2019. aasta 1. juuliks.

(6) Elutähtsa teenuse osutaja koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani 2018. aasta 1. juuliks.

(7) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtestatud hädaolukorra lahendamise plaanid kehtivad kuni käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud hädaolukorra lahendamise plaanide kinnitamiseni.

(8) Enne käesoleva seaduse jõustumist koostatud toimepidevuse riskianalüüsid ja plaanid kehtivad kuni käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud toimepidevuse riskianalüüsides ja plaanides koostamiseni ning nende kinnitamiseni käesoleva seaduse § 40 kohaselt.

(9) Käesoleva seaduse § 9¹ lõikes 1 nimetatud üleriigilise riskianalüüsi koostab Riigikantselei 2025. aasta 31. detsembriks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(10) Käesoleva seaduse § 9²lõikes 1 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi koostavad kohaliku omavalitsuse üksused 2025. aasta 30. juuniks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(11) Käesoleva seaduse § 9³lõikes 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostab Riigikantselei 2025. aasta 31. detsembriks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(12) Enne 2024. aasta 18. oktoobrit käesoleva seaduse § 38 lõikes 2 sätestatud tingimustele vastav isik loetakse elutähtsa teenuse osutajaks päevast, mil ta esmakordselt täitis nimetatud tingimused.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(13) Käesoleva paragrahvi lõikes 12 nimetatud isiku elutähtsa teenuse osutajaks nimetamise kohta ei koostata käesoleva seaduse § 38 lõikes 1² nimetatud haldusakti ja tema suhtes ei kohaldata § 38 lõikes 1³ sätestatud kohustuse täitmise tähtaegu.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(14) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus esitab hiljemalt 2024. aasta 31. detsembriks tsiviiltoetuse registrisse § 38 lõikes 1¹ nimetatud andmed elutähtsa teenuse osutaja kohta, kes vastas enne 2024. aasta 18. oktoobrit § 38 lõikes 2 sätestatud tingimustele.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(15) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus kehtestab käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud ja lõikes 3 sätestatud nõuetele vastava määru 2025. aasta 1. juuliks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(16) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus selgitab välja käesoleva seaduse § 38 lõikes 2 sätestatud tingimustele vastavad elutähtsa teenuse osutajad ja määrab nad elutähtsa teenuse osutajaks § 38 lõikes 1² nimetatud haldusaktiga hiljemalt 2026. aasta 28. veebruariks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(17) Enne 2024. aasta 18. oktoobrit elutähtsa teenuse osutaja koostatud toimepidevuse riskianalüüs ja plaan kehtib kuni käesoleva paragrahvi lõikes 18 nimetatud toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamiseni käesoleva seaduse § 40 kohaselt.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(18) Käesoleva paragrahvi lõikes 12 nimetatud isik koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani hiljemalt 2026. aasta 31. detsembriks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(19) Elutähtsa teenuse osutaja teeb käesoleva seaduse §-s 41¹ nimetatud taustakontrolli esmakordselt kuue kuu jooksul pärast käesoleva seaduse 2024. aasta 18. oktoobril jõustunud redaktsiooni nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi kinnitamist § 40 kohaselt.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(20) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, kes peab koostama hädaolukorra lahendamise plaani esmakordselt, koostab selle 2026. aasta 31. detsembriks.
[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]

(21) Käesoleva seaduse § 13¹ lõikes 4 nimetatud edastaja on kohustatud EE-ALARM-iga liituma hiljemalt 2028. aasta 1. juuliks.
[RT I, 02.10.2025, 2- jõust. 12.10.2025]

2. jagu

Seaduste muutmise ja kehtetuks tunnistamine

§ 54.–§ 79.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu

Seaduse jõustumine

§ 80. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2017. aasta 1. juulil.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).

[RT I, 08.10.2024, 1- jõust. 18.10.2024]